

thuis
geven

Taskforce Huisvesting Statushouders

Thuisgeven met Vaart en Visie

Tussentijdse evaluatie, februari 2009

Inleiding.....	p. 3
Hoofdstuk 1: Conclusies en aanbevelingen.....	p. 4
Hoofdstuk 2: Aanjagen en vaart houden.....	p. 10
Hoofdstuk 3: Adviseren en ondersteunen.....	p. 21
Hoofdstuk 4: Signaleren en agenderen.....	p. 27
Hoofdstuk 5: Kennis delen.....	p. 33
Gehanteerde afkortingen en begrippen.....	p. 36

27.500 mensen vallen onder de Pardonregeling

443 gemeenten geven deze mensen een thuis

In 30 maanden moet de totale klus geklaard zijn

Op 1 januari 2009 zijn ***22.425 mensen*** (81%) gehuisvest

Voor nog eens ***5.075 mensen*** is nog huisvesting gewenst

Inleiding

De Tweede Kamer heeft medio 2007 ingestemd met de Pardonregeling voor een afgebakende groep mensen die nog onder de oude Vreemdelingenwet vallen. Hierdoor kregen gemeenten een aanvullende opdracht om 27.500 mensen voor 1 januari 2010 te huisvesten. Deze statushouders worden gepardonneerden genoemd. Om te zorgen dat dit proces goed verloopt, is de Taskforce Huisvesting Statushouders in het leven geroepen. Nu, begin 2009, is het tijd om een tussenbalans op te maken. De missie van de Taskforce Huisvesting Statushouders is het proces van huisvesting als eerste stap naar succesvol participeren **goed en voortvarend** te laten verlopen. De formele opdracht luidt: 'gemeenten en corporaties helpen bij het adequaat huisvesten van asielzoekers die onder de Pardonregeling vallen. Zij volgt positief kritisch de inspanningen van gemeenten en corporaties en ondersteunt hen daar waar nodig is'¹

De Taskforce heeft dit als volgt vertaald²:

1. Aanjagen en vaart houden
 - a. Landelijk (bestuurlijk-politiek)
 - b. Lokaal

2. Ontwikkelen van een aanbod voor ondersteuning van gemeenten
 - a. Generiek (website en Minimagazine)
 - b. Op maat (individuele advisering en ondersteuning)

3. Verzamelen, ontsluiten en delen van kennis
 - a. verbindingen leggen tussen organisaties en bestuurslagen
 - b. kennis verzamelen en beheren over uitvoeringspraktijk op lokaal niveau

4. Versterken en uitdragen van een innovatieve visie op huisvesting
 - a. ontwikkelen en uitdragen van een model met succesfactoren

5. Stimuleren van een regionale aanpak

¹ p.4 Brief Staatssecretaris Albayrak 5528864/08/DVB Stand van zaken uitvoer regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet, februari 2008

² Werkplan Taskforce Huisvesting Statushouders

Hoofdstuk 1

Conclusies en aanbevelingen

1. *De huisvesting van de gepardonneerden verloopt voorspoedig.*

Gemeenten en corporaties hebben de vaart erin gehouden. De huisvesting van gepardonneerden verloopt snel en voorspoedig. De inzet, betrokkenheid en het enthousiasme van de betrokken partijen is groot. En met resultaat! 81% van de 27.500 mensen is inmiddels gehuisvest. Dit blijkt uit onderzoek dat het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) eind 2008 onder gemeenten heeft uitgevoerd. Het COA deed dit onderzoek op verzoek van de Taskforce.

Bij de start van de Pardonregeling bevond meer dan de helft van de 27.500 gepardonneerden, 15.000 mensen, zich niet in een opvanglocatie, maar verbleef al in een gemeente. Het COA heeft gemeenten gevraagd om inzicht te geven in de huisvestingsstatus van deze zogeheten buiten-COA groep. Volgens de officiële COA-cijfers van 1 januari 2009 hebben corporaties en gemeenten 19.600 mensen (71%) aan een woning geholpen. Dit betekent dat zij nog 7.900 mensen voor eind 2009 moeten huisvesten. Daarvan bevinden zich 1.275 mensen in een COA-opvanglocatie. De rest behoort tot de buiten-COA groep.

Gemeenten geven in het onderzoek van het COA aan dat voor maximaal 3.800 mensen van deze groep nog huisvesting nodig is of dat hun huisvestingsstatus onbekend is. De Taskforce concludeert op basis van deze gegevens dat het resterende aantal mensen wel al een passende woning heeft. Het feitelijke realisatiecijfer is daarmee hoger dan het officiële realisatiecijfer van 1 januari 2009. Er zijn in totaal 22.425 (81%) gehuisvest. In combinatie met de 1.275 mensen die zich nog in een opvanglocatie bevinden, betekent dit dat in de resterende periode nog maximaal 5.075 mensen moeten worden gehuisvest.

2. *Landelijk inzicht in de verblijfplaats en de huisvestingssituatie van gepardonneerden ontbrak op het moment dat de regeling in werking trad.*

Bij het ingaan van de Pardonregeling was onvoldoende bekend waar een deel van de gepardonneerden zich bevond. Van de 27.500 gepardonneerden verbleven 12.500 mensen in een COA-opvang. De samenstelling en kenmerken van deze groep zijn bekend bij het COA. De overige 15.000 mensen bevonden zich niet alleen, zoals gedacht, in een (gemeentelijke) noodopvang. Zij woonden ook bij familie of vrienden of in een huurwoning. Sommigen leefden op straat.

De Taskforce constateerde bij haar aantreden dat voor de buiten-COA groep er geen landelijk informatie was over de verblijfplaats, samenstelling en huidige huisvestingssituatie. Deze gegevens zijn essentieel om de voortgang van de huisvesting te kunnen bepalen. Een deel van de gemeenten was er niet van de op de hoogte dat er al gepardonneerden binnen hun gemeente verbleven. Grotere gemeenten hadden, vaak met ondersteuning van VluchtelingenWerk, wel een goed beeld van de omvang, kenmerken en huisvestingssituatie

van gepardonneerden in de eigen gemeente. De Taskforce heeft begin 2008 een landelijk bestuurlijk overleg over de buiten-COA groep in het leven geroepen. Zij kreeg zo, in samenwerking met alle betrokken partijen, deze groep letterlijk in het zicht en op de agenda van gemeenten. Door het bestuurlijk overleg is onder meer een onderzoek gehouden naar de verblijfplaats en huisvestingssituatie van gepardonneerden buiten het COA. Ook ontstond draagvlak voor het openstellen van het COA-aanbodmodel als hulpmiddel bij de huisvesting van deze groep.

3. *Het huisvesten van de resterende groep gepardonneerden blijft nog een stevige klus.*

Gemeenten en corporaties hebben vaart gemaakt met het huisvesten van gepardonneerden. Van de 27.500 gepardonneerden moeten nog slechts 5.075 mensen een woning krijgen. Het grootste deel behoort tot de buiten-COA groep. Toch is het nog wenselijk dat gemeenten en corporaties zich intensief voor deze groep inzetten. Dit heeft drie redenen:

- Relatief veel alleenstaanden moeten nog worden gehuisvest.

De resterende groep bestaat voor een groot deel uit alleenstaanden. Van de buiten-COA groep is maar liefst 74% alleenstaand. Gemeenten en corporaties moeten dus meer woningen leveren voor minder mensen en veel woningen specifiek voor alleenstaanden beschikbaar stellen.

- De resterende groep is in bepaalde gebieden geconcentreerd.

De resterende groep bevindt zich vooral daar, waar al een flink aantal mensen zijn gehuisvest. In een aantal gemeenten meer dan de aan hen opgelegde taakstelling. De verantwoordelijkheid voor het huisvesten van de resterende groep ligt bij de gemeente waar de gepardonneerde zich bevindt. Gemeenten die gepardonneerden niet meer in de eigen gemeente kunnen of willen huisvesten, moeten bemiddelen naar een woning elders. Dit vraagt om regionale samenwerking en om een goed inzicht in het regionale en landelijke woningaanbod. Van de buiten-COA groep die nog woonruimte moet krijgen, bevindt zich 75% in de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners en dan vooral (58%) in de G4.

- De meest zelfstandige groep is als eerste gehuisvest.

Een deel van de gepardonneerden was in staat om een eigen weg te vinden. Zij hebben zelf actief gezocht naar een woning en werken al. Van de groep die nog moet worden gehuisvest, is een deel veel minder zelfstandig. Daardoor kan meer maatwerk en een goede begeleiding nodig zijn. Voor iemand die een lichamelijke handicap heeft, kan een aangepaste woning vereist zijn. Of de gepardonneerde moet in de buurt van de medische instelling wonen. Het COA inventariseert momenteel aan de hand van de dossiers de fysieke en psychische zorgvraag van de groep die nog in de opvang verblijft. Soms zijn belemmeringen voor uitplaatsing te verwachten. Bijvoorbeeld omdat gepardonneerden een indicatie voor begeleid wonen hebben of omdat er eerst een waarborg voor de continuïteit van zorg moet zijn, voordat ze kunnen overgaan van centrum naar gemeente. De resultaten van de inventarisatie van het COA zijn eind februari 2009 bekend. Voor de groep die buiten het COA verblijft, zijn geen landelijke gegevens bekend.

De Taskforce stuurt alle gemeenten een brief die hen wijst op hun verantwoordelijkheid om de resterende groep te huisvesten en woningen te blijven aanbieden. De brief beschrijft de voortgang van de huisvesting, de hierboven beschreven opgave voor de komende periode, de concrete acties die gewenst zijn en de ondersteuning die de Taskforce biedt.

4. Door een scheve verhouding tussen taakstellingen en aanwezige gepardonneerden is het model van taakstellingen, zoals ook gehanteerd voor reguliere vergunninghouders, veel minder bruikbaar gebleken voor gepardonneerden.

Reguliere vergunninghouders worden altijd vanuit de opvanglocaties centraal bemiddeld naar een gemeente. De systematiek van taakstellingen voor deze vergunninghouders gaat uit van een evenwichtige verdeling van mensen over het land, naar evenredigheid van het aantal inwoners van gemeenten. Deze verdeelsleutel is ook toegepast op de huisvestingstaakstelling voor gepardonneerden.

Hierbij is geen rekening gehouden met de specifieke uitgangssituatie van de 15.000 gepardonneerden die al in een gemeente verbleven. Zij hebben een sociaal netwerk en de kinderen gaan naar school. Vooral de grotere gemeenten met een centrumfunctie kregen een taakstelling die lager lag dan het aantal gepardonneerden dat al binnen hun gemeentegrenzen verbleef. In de gemeenten met een COA-opvanglocatie is de vraag naar woningen eveneens groter dan de taakstelling. Veel gemeenten vonden de al bestaande binding een belangrijk criterium voor het aanbieden van woonruimte. Ook het COA heeft voor deze specifieke groep sterker ingezet op regionale uitplaatsing.

De Taskforce stelt daarom vast dat gepardonneerden in de afgelopen periode vooral een woning hebben gevonden in die gemeente of regio waar ze verbleven. Gemeenten die in de beginsituatie geen gepardonneerden hadden, hebben juist moeite om kandidaten voor hun woningen te vinden. Deze scheve verhouding tussen vraag en aanbod heeft zich de afgelopen periode nog versterkt door een trek naar grotere gemeenten. Vooral bij de grotere steden (Rotterdam, Den Haag, Utrecht) melden zich nog altijd gepardonneerden van elders.

5. Het is onrealistisch te verwachten dat alle gemeenten hun taakstellingen gaan halen.

De nog te huisvesten groep bevindt zich vooral in de gemeenten en regio's die al goed op weg zijn en waar gepardonneerden feitelijk al in of buiten het COA verbleven. Dit blijkt uit de analyse van de verblijfplaats. Sommige grotere gemeenten hebben meer mensen gehuisvest dan waartoe ze volgens de taakstellingen verplicht waren. De feitelijke aanwezigheid van gepardonneerden in de gemeente of regio bij de start van de regeling heeft hierbij een belangrijke rol gespeeld.

De consequentie is dat er ook gemeenten zijn die de taakstelling niet zullen realiseren. Staatssecretaris Albayrak van Justitie, constateert in de *Circulaire taakstelling huisvesting statushouders* van 16 december 2008: 'Het Rijk beseft dat, mede gelet op het feit dat de (deel)taakstelling statushouders- in tegenstelling tot de

*(deel)taakstelling vergunninghouders- een tijdelijke regeling is, niet alle mogelijke discrepanties met het herverdelingsinstrument kunnen worden opgelost. Zo zijn er provincies en regio's die nu al meer huisvesting gerealiseerd hebben dan de totale voor hun toezichtgebied geldende (deel)taakstelling statushouders. Daardoor zullen andere provincies of regio's deze taakstelling nooit meer voor 100% kunnen behalen.*³

Ook voor de nog te huisvesten groep ziet de Taskforce een voortzetting van dit patroon. Het is daarom niet realistisch om voor deze groep vast te houden aan het halen van alle taakstellingen door alle gemeenten. De Taskforce acht het wenselijk om de gemeentelijke taakstelling voor gepardonnerden achteraf te verevenen met de taakstelling voor reguliere statushouders. Gemeenten die niet in staat zijn gebleken om de taakstelling te realiseren, compenseren deze achteraf door het huisvesten van reguliere statushouders.

Dit ontslaat gemeenten niet van hun taak om actief en met volle inzet de resterende groep te huisvesten. De Taskforce organiseert en faciliteert in de komende periode samenwerkingsinitiatieven, zowel regionaal als op maat. Om de matching voor de restgroep te verbeteren, is inzicht in de landelijke vraag en het landelijke aanbod gewenst. Daarom wordt half februari het COA-aanbodmodel met het beschikbare aanbod voor de binnen-COA groep, opengesteld voor de buiten-COA groep. Hiermee kunnen gepardonnerden zelf zoeken naar beschikbare woonruimte. Gemeenten krijgen inzicht in het regionale en landelijke woningaanbod.

6. De lessen die zijn geleerd bij het huisvesten van gepardonnerden kunnen helpen om ook het reguliere proces te verbeteren.

De afgelopen jaren zijn in verschillende gemeenten achterstanden ontstaan bij het realiseren van de taakstellingen voor reguliere statushouders. De huisvesting van de groep gepardonnerden is desondanks voortvarend verlopen. De succesfactoren bij het huisvesten van gepardonnerden bieden aanknopingspunten voor het versterken van het reguliere proces. Door het volume en het projectmatige karakter van de uitvoering van de Pardonregeling is het bestaande huisvestingsproces als het ware onder een vergrootglas gelegd. Dit heeft gezorgd voor een grotere urgentie en betrokkenheid en een betere ketensamenwerking. Deze samenwerking leek daarvoor in sommige gemeenten en regio's een beetje 'uitgeblust'.

De Taskforce stelt vast dat de huisvesting van gepardonnerden een impuls heeft gegeven aan het reguliere proces. Ook toezichthouders als de provincie en de VROM-Inspectie lijken met hernieuwde energie hun rol in het huisvestingsproces op te willen pakken.

Succesfactoren benoemen en uitdragen

Door de werkbezoeken bij meer dan 130 gemeenten heeft de Taskforce een goed beeld gekregen van het lokale huisvestingsproces. Ze heeft een model met succesfactoren ontwikkeld. Succesvolle gemeenten onderscheiden zich door een integrale aanpak en veel aandacht voor de organisatie en het proces. De uitgangssituatie van de gepardonnerde staat hierbij centraal. De gemeenten werken vanuit een duidelijke

³ *Circulaire Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet t/m eind 2009 en taakstelling huisvesting vergunninghouders voor het 1^e halfjaar 2009, 16 december 2008*

visie. De Taskforce wil de komende periode de succesfactoren vertalen in instrumenten. Die zijn mogelijk ook bruikbaar om het huisvestingsproces voor reguliere vergunninghouders te versterken.

Menselijke maat en vroeg inzetten op participatie

De betrokkenheid van gemeenten bij de gepardonnerden is een belangrijke factor geweest voor het succes. De gepardonnerden hebben letterlijk een gezicht. Het huisvesten van gepardonnerden was daarmee niet alleen een proces van cijfers en taakstellingen, maar vooral een proces van mensen die door de gemeente een thuis krijgen. Gemeenten die hun proces organiseren vanuit de gepardonnerden, zorgen op een efficiëntere en effectievere manier voor huisvesting. Later ligt ook de doorstroom naar werk en scholing veel hoger. Veel gemeenten hebben de huisvesting organisatorisch niet of onvoldoende gekoppeld aan inburgering, werk, scholing en zorg. Hoewel zij nu dus snel gezorgd hebben voor een woning voor gepardonnerden, gaat later in het proces mogelijk kostbare tijd verloren. Een goede ketenaanpak begint bij de huisvesting en eindigt bij participatie. Een belangrijk hulpmiddel is een integrale intake. Daarbij wordt behalve over huisvesting meteen ook nagedacht over participatie. Verschillende gemeenten zijn hiermee al aan de slag gegaan. De Taskforce adviseert gemeenten om de integrale intake ook in de toekomst te benutten. Ze kunnen zo later in het proces vertragingen bij werk, scholing, zorg en participatie verminderen.

Investeren in relatie tussen COA en gemeenten

De Pardonregeling heeft de samenwerking tussen gemeenten en het COA op zowel landelijk als lokaal niveau versterkt. Door deze partijen met elkaar in gesprek te brengen, ontstaat kennis en begrip van elkaars taken en verantwoordelijkheden. De Taskforce constateert dat de gemeenten en het (landelijke) COA in sommige gevallen een negatief beeld van elkaar hadden. Het elkaar actief opzoeken en investeren in een goede relatie, zowel regionaal als landelijk, helpt om sneller een goede match te maken tussen woningaanbod en vraag. Dit geldt voor gepardonnerden, maar ook voor reguliere vergunninghouders. Het COA heeft de afgelopen periode zich actief en met succes ingezet voor een 'warme overdracht' van opvang naar gemeente. De matching en het regionaal uitplaatsen zijn kwalitatief en kwantitatief verbeterd. Het persoonlijke contact tussen gemeenten en lokale COA-casemanagers zorgt voor snellere matching op het niveau van dossiers. Hiermee is de afgelopen periode in verschillende regio's en gemeenten succesvol geëxperimenteerd.

7. Transparantie over realisatiecijfers helpt om bij alle betrokken partijen de urgentie voor het huisvesten van gepardonnerden te behouden.

De website www.thuisgeven.nl heeft een belangrijke rol gespeeld als aanjager van het huisvestingsproces. Het visualiseren van de voortgang van de huisvesting op provinciaal en gemeentelijk niveau heeft gezorgd voor transparantie en agendering. Dit heeft alle betrokken partijen in beweging gezet. De Taskforce realiseert zich dat het slechts gaat om een werkelijkheid van cijfers. Die doet niet altijd recht aan het verhaal van een bepaalde gemeente. Het verschil in de officiële realisatiecijfers van 1 januari 2009 en de uitkomsten van het onderzoek onder gemeenten is opvallend. De Taskforce roept het COA en gemeenten op om te zorgen voor

een correcte administratieve afhandeling, zodat officiële realisatiecijfers in overeenstemming zijn met de lokale gegevens.

8. Regiobijeenkomsten zijn een goed instrument om alle ketenpartners met elkaar in verbinding te brengen.

De Taskforce biedt ondersteuning aan gemeenten en corporaties door het faciliteren van een regionaal platform voor ketenpartners. Alle ketenpartners vonden hun weg naar de drie regiobijeenkomsten die in het najaar van 2008 zijn gehouden. De bijeenkomsten voldeden hiermee aan een belangrijk doel. Bijna alle deelnemers gaven aan dat ze ook in 2009 deze uitwisseling van kennis en ervaring nuttig vinden. De Taskforce adviseert om in de toekomst ook regiobijeenkomsten voor het huisvesten van reguliere vergunninghouders te organiseren.

Hoofdstuk 2

Aanjagen en vaart houden

Het huisvesten van 27.500 gepardonneerden voor 2010 is een stevige, extra klus voor gemeenten.⁴ De gemeenten hebben de handschoen met verve opgenomen. Begin 2009 had al ruim 80% van de gepardonneerden een woning gekregen. De lokale of regionale binding is vaak belangrijk.

2.1 Diffuse uitgangssituatie

De uitgangssituatie van de gepardonneerden wijkt aanzienlijk af van die van reguliere statushouders. Er is een verschil op twee belangrijke punten:

- Bij de start van de Pardonregeling verbleef meer dan de helft (55%) niet in een opvanglocatie van het COA, maar al in een gemeente. Dit is de buiten-COA groep.
- De gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor de huisvesting. Er is geen landelijke regie voor de huisvesting van de buiten-COA groep. Het COA is alleen verantwoordelijk voor de huisvesting van de gepardonneerden binnen de eigen opvanglocaties.

Er zijn dus twee groepen gepardonneerden te onderscheiden:

- de mensen die bij de start van de Pardonregeling verbleven in een AZC of een aan een AZC verbonden woning buiten het centrum (zoals een kleinschalige centrale opvang (KCO-)woning);
- de mensen die zich buiten het COA bevonden.

Gepardonneerden al vaak buiten een COA-opvanglocatie

Toen de regeling in werking trad, werd gedacht dat gepardonneerden in een COA-opvanglocatie of een gemeentelijke noodopvang verbleven. In de praktijk was de uitgangssituatie veel diffuser. De 15.000 mensen buiten het COA hadden op verschillende manieren voor hun huisvesting gezorgd. Sommigen verbleven in een gemeentelijke noodopvang, anderen woonden bij familie of vrienden of huurden een huis. Een klein deel van de gepardonneerden leidden zelfs een zwervend bestaan. Rotterdam heeft deze uitgangssituatie voor de buiten-COA groep in kaart gebracht.

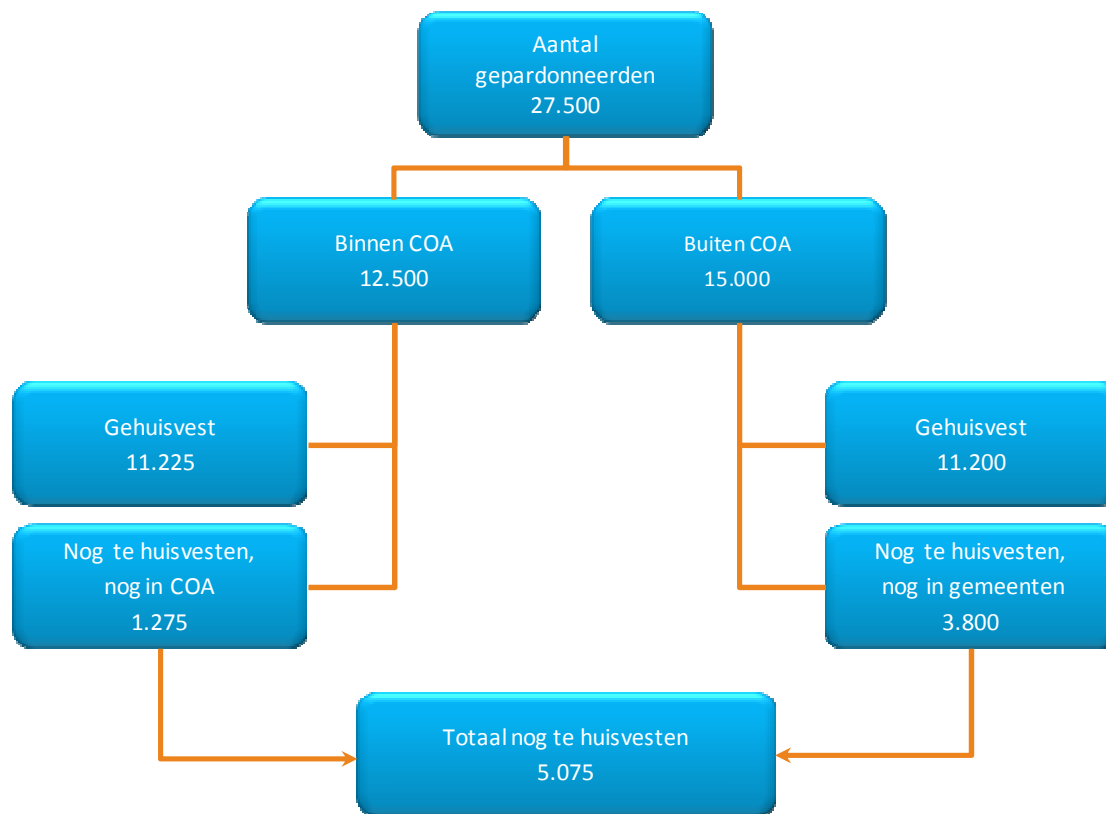
Figuur 1: Uitgangssituatie Rotterdam

Bron: gemeente Rotterdam, augustus 2008

⁴ Voor dit hoofdstuk zijn de realisatiecijfers van het COA, de gemeentelijke taakstellingen uit de taakstellingscirculaire van ministerie van justitie en de bestanden van de IND met de overzichten van uitgegeven pasjes per gemeente en toezichtsgebied gebruikt. *Bewerking: Taskforce Huisvesting Statushouders, januari 2009.*

Bij de start van de Pardonregeling had niet elke gemeente een goed inzicht in de plaatsen waar gepardonneerden verbleven. Deze gegevens zijn wel noodzakelijk om de voortgang van het huisvestingproces vast te kunnen stellen. De Taskforce heeft zich vanaf het begin sterk gemaakt voor het vaststellen van de omvang, samenstelling, kenmerken en verblijfplaats van de buiten-COA groep.

Huisvesting gepardonneerden op 1 januari 2009

Figuur 2: Stand van zaken huisvesting gepardonneerden op 1 januari 2009

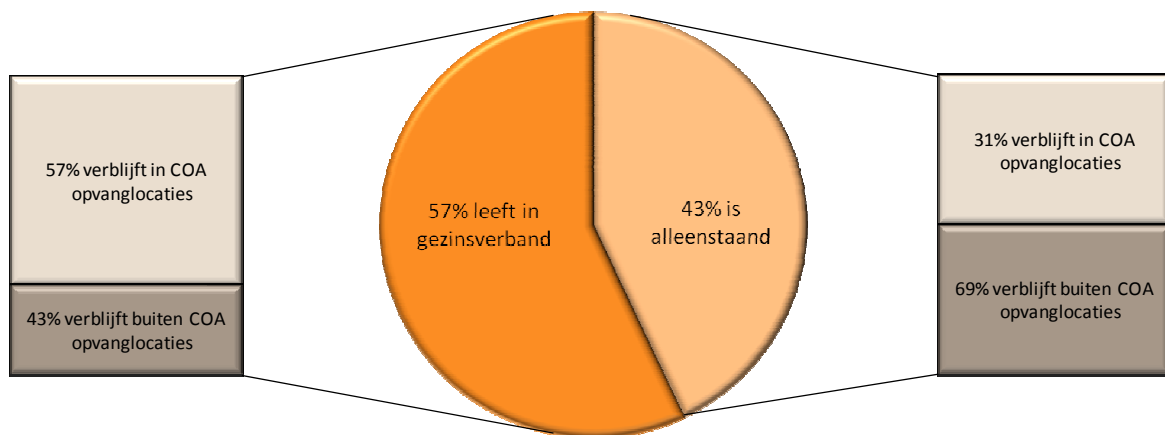
Bron: COA / "Iedereen zichtbaar", onderzoek COA, 27 januari 2009

Veel alleenstaanden

De groep gepardonneerden is heel divers. Over de samenstelling van hun huishouden is het volgende te melden:

- Meer dan de helft van de 27.500 gepardonneerden (57%) leeft in gezinsverband. De gemiddelde gezinsgrootte is 3,5 personen. Van de personen in gezinsverband leeft 43% buiten COA-opvanglocaties.
- 43% van de gepardonneerden is alleenstaand waarvan 69% buiten COA-opvanglocaties leeft. Ter vergelijking: van alle Nederlanders is 15% alleenstaand.
- De regionale verschillen zijn groot. Vooral in de stedelijke gebieden wonen veel alleenstaanden. Zo is in de Stadsregio Amsterdam liefst 80% van de gepardonneerden op zichzelf. In Zeeland geldt dit maar voor 30%.

Huishoudensamenstelling bij start van de regeling

Figuur 3: Huishoudensamenstelling gepardonnerden bij start van de regeling

Bron: COA / IND

Er zijn ook enkele interessante gegevens over de verdeling naar leeftijd:

- Bijna 70% van de mensen die onder de regeling vallen, zijn tussen de 18 en 65 jaar.
- Drie op de tien gepardonnerden is jonger dan 18 jaar. De meeste jongeren behoorden tot de binnen-COA groep (33%). Van de buiten-COA groep was 27% jonger dan 18 jaar. Er zijn weinig 65-plussers.

2.2 Voorspoedig verloop van huisvesting

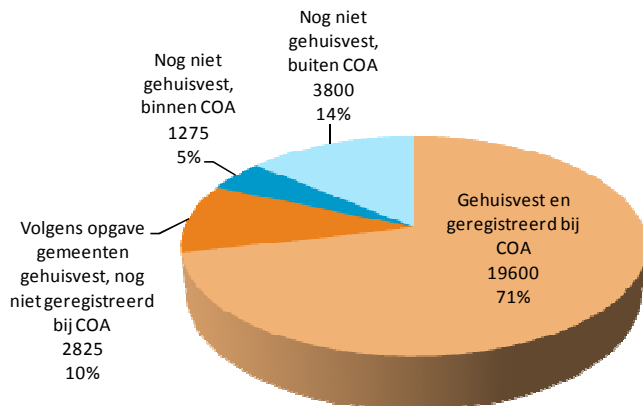
In de periode van juni 2007 tot en met december 2008 hebben 22.425 van de 27.500 mensen een woning gekregen. Daarmee is 81% intussen gehuisvest. Dit blijkt uit een onderzoek onder gemeenten, dat het COA in opdracht van de Taskforce heeft uitgevoerd.⁵ De gemeenten liggen daarmee landelijk ruim voor op schema. De gemeenten en corporaties hebben dus voortvarend mensen gehuisvest. Zij moeten voor de komende periode nog een woning aanbieden aan maximaal 3.800 mensen uit de buiten-COA groep en 1.275 mensen uit de centrale opvang. In totaal is dus nog huisvesting nodig voor 5.075 gepardonnerden.

Huisvesting feitelijk hoger dan officiële realisatiecijfer

Het huisvestingscijfer van 22.425 mensen ligt hoger dan het officiële realisatiecijfer van het COA van 1 januari 2009. Het COA gaat ervan uit dat 19.600 (71%) gepardonnerden een woning heeft gekregen. Dit betekent dat de gemeenten nog 8.000 mensen vóór eind 2009 zouden moeten huisvesten. Van deze groep bevinden 1.275 mensen zich nog in een COA-opvanglocatie. Het COA heeft, in opdracht van de Taskforce, de huisvestingssituatie onderzocht van de buiten-COA groep die nog niet was aangemeld voor de taakstelling. Volgens de geraadpleegde gemeenten is voor maximaal 3.800 mensen huisvesting nodig of is hun huisvestingsstatus onbekend. De Taskforce concludeert dat de rest van de mensen (2.825) volgens deze gegevens wel al een passende woning heeft, maar dat het COA dit nog niet administratief heeft verwerkt.

⁵ "Iedereen zichtbaar", onderzoek COA onder gemeenten naar verblijfplaats en huisvestingsstatus van de gepardonnerden die zich niet in het COA bevinden, 27 januari 2009, zie bijlage 1 voor rapportage

Huisvestingsopgave gemeenten in relatie tot officiële realisatiecijfers

Figuur 4: Geregistreerd en nog niet geregistreerde huisvesting

Bron: "Iedereen zichtbaar", onderzoek COA, 27 januari 2009

De gemeenten hebben vooral de bewoners vanuit de COA-opvanglocaties gehuisvest: 12.500 mensen tot 1 januari 2009. Sommigen woonden al binnen de gemeente in een KCO-woning.

De uitstroom vanuit het AZC en KCO-woningen is als volgt:

- 12.500 mensen zijn vanuit het AZC naar een woning gegaan.
- 1.232 mensen woonden al in een KCO-woning.
- Van deze groep bleven 612 mensen in 168 'omgeklapte' woningen wonen. In deze gevallen heeft de gemeente van de KCO-woning een reguliere woning gemaakt.
- De andere 620 mensen in een KCO-woning kregen 222 woningen elders aangeboden.

Op 1 januari 2009 verblijven nog 324 mensen in 68 KCO-woningen.⁶

2.3 Scheve verhouding tussen vraag en aanbod

Bij de taakstellingen voor reguliere vergunninghouders geldt het principe van een evenwichtige verdeling van mensen over het land, in evenredigheid met het aantal inwoners van gemeenten. Deze verdeelsleutel is ook toegepast bij de taakstellingen voor gepardonnerden. Meer dan de helft van de mensen verbleven al in een gemeente. Zij woonden vooral in de grotere gemeenten met een centrumfunctie. Een van de uitgangspunten bij huisvesting van gepardonnerden was een relatief sterke inzet op lokale of regionale huisvesting. Dit hangt samen met de lokale of regionale binding. Dat is een belangrijk verschil met de huisvesting van reguliere statushouders. Ook het COA zet in op een regionale uitplaatsing vanuit de diverse opvanglocaties.

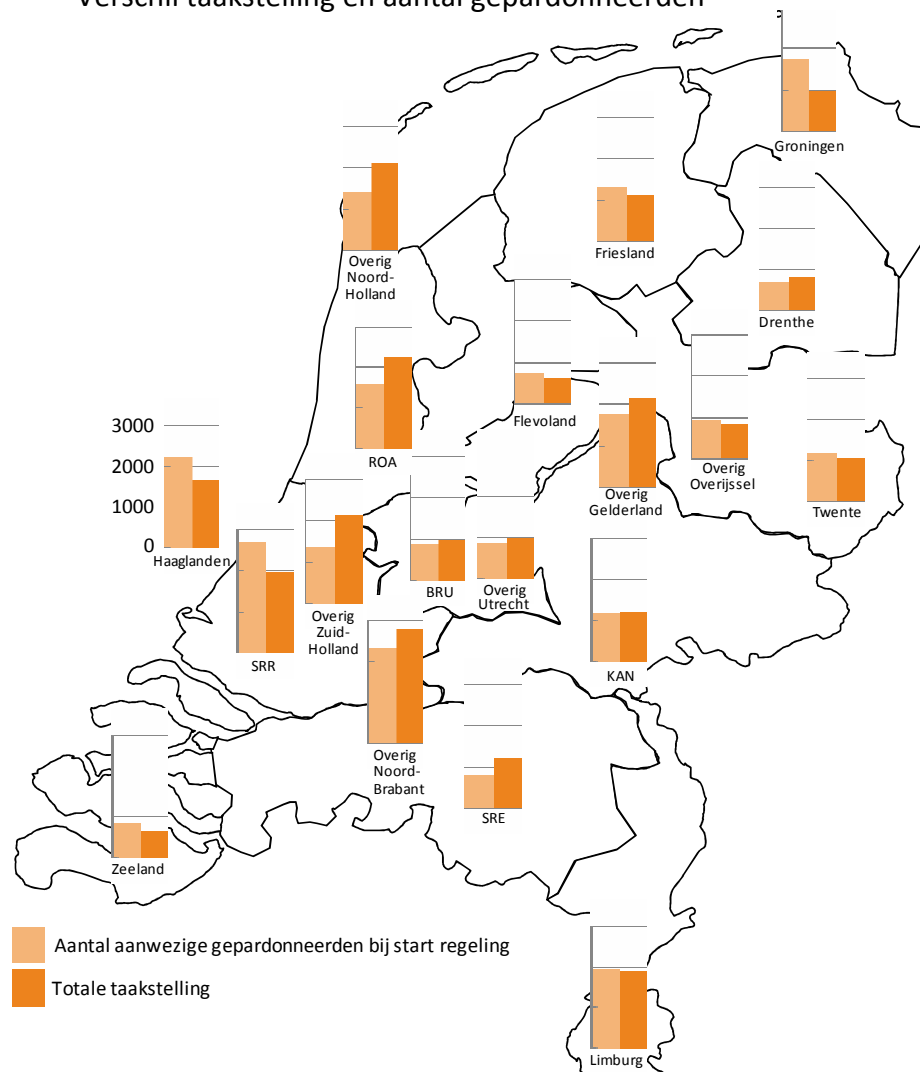
⁶ Gegevens COA, december 2008

Achteraf valt te constateren dat dit uitgangspunt botst met de taakstellingen. Deze taakstellingen komen niet overeen met de verdeling van gepardonneerden over het land, binnen en buiten het COA. Anders gezegd, gepardonneerden bevinden zich vanaf de start van de regeling niet daar waar de taakstellingen zijn.

Meeste gepardonneerden in Zuid-Holland

De meeste gepardonneerden woonden bij de start van de regeling in Zuid-Holland. Koplopers zijn Rotterdam en Den Haag. Gemiddeld genomen zijn er in Zuid-Holland 21 gepardonneerden per 10.000 inwoners. Voor Rotterdam en Den Haag ligt het aantal met 36 duidelijk boven dit gemiddelde, voor de rest van de provincie met 11 ver daaronder. In Noord-Brabant en Noord-Holland verbleven veel minder gepardonneerden. Dit is in tegenstelling met de taakstellingen. Zuid-Holland, Noord-Brabant, Noord-Holland en Gelderland hebben de hoogste taakstellingen. Vanwege de verblijfplaats van gepardonneerden en de wens om lokaal of regionaal uit te plaatsen, leidt dit bij de start al tot een scheve verhouding tussen vraag en aanbod.

Verskil taakstelling en aantal gepardonneerden

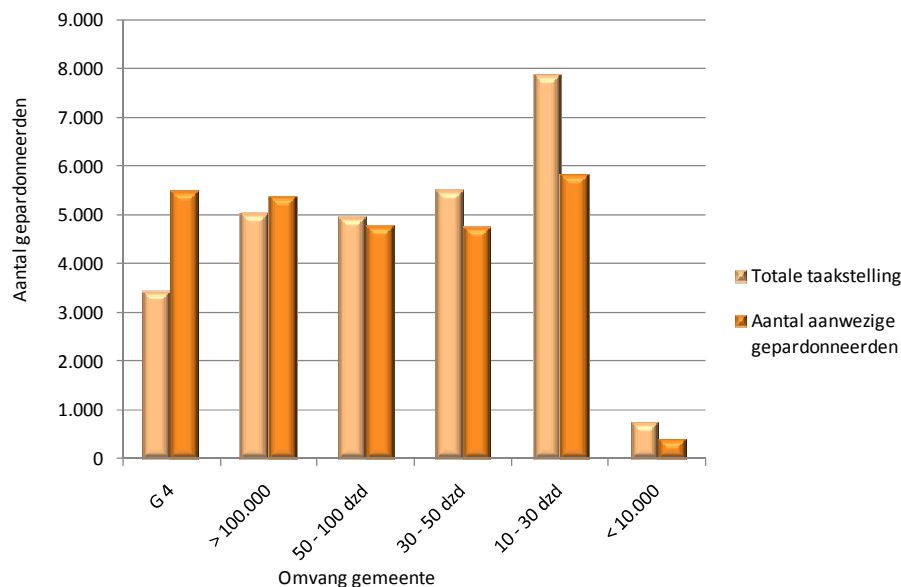

Figuur 5: Aantal gepardonneerden in relatie tot de opgelegde taakstelling bij start van de regeling per regio

Bron: Ministerie van Justitie, Circulaire taakstelling huisvesting statushouders, 16 december 2008 en IND

De meeste gepardonneerden verbleven in de grotere gemeenten waar een COA-opvanglocatie is.

Aantal gepardonneerden naar omvang gemeente en taakstelling

Figuur 6: Aantal gepardonneerden naar omvang gemeente en taakstelling

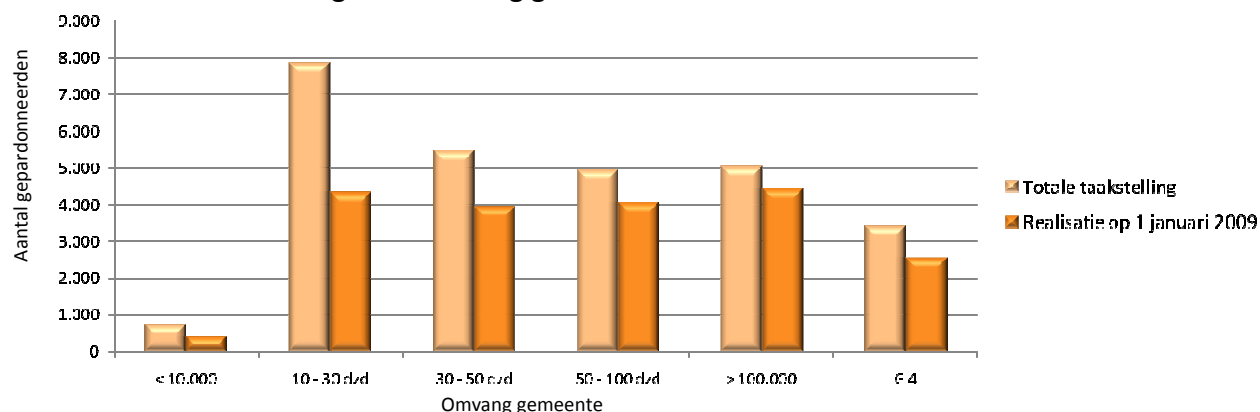
Bron: COA / IND

2.4 Grote lokale verschillen bij halen van taakstelling

Van de gepardonneerden is 81% al gehuisvest. Dit landelijke beeld is heel positief. Lokaal zijn er behoorlijke verschillen:

- Ongeveer 5% van de gemeenten is er nog niet in geslaagd om 15% van de taakstelling te halen. Deze gemeenten hebben over het algemeen minder dan 30.000 inwoners en geen asielzoekerscentrum.
- 10% van de gemeenten heeft de taakstelling al ruimschoots gehaald. Dat zijn vooral de grotere gemeenten met meer dan 30.000 inwoners, exclusief de G4. Deze gemeenten hebben drie keer zo vaak als het landelijk gemiddelde een asielzoekerscentrum binnen hun gemeentegrenzen. Dit is een belangrijke verklaring voor de snelle huisvesting in deze gemeenten.
- Van de vier grote steden springt Rotterdam eruit. Deze gemeente heeft haar taakstelling ruim overtroffen (120%). Dit komt gedeeltelijk door de relatief ontspannen woningmarkt in Rotterdam. Een andere reden is dat er al veel gepardonneerden binnen de gemeentegrenzen woonden. De andere drie grote steden hebben gemiddeld slechts 56% van de taakstelling gerealiseerd.

Gerealiseerde taakstelling naar omvang gemeente

Figuur 7: Taakstelling en realisatie in absolute aantallen naar omvang gemeente

Bron: officiële realisatiecijfers van COA op 1 januari 2009, Ministerie van Justitie, Circulaire taakstelling huisvesting statushouders, 16 december 2008.

2.5 Lokale of regionale binding belangrijk

Gemeenten met meer dan 100.000 inwoners (exclusief de G4) lopen gemiddeld voor met het huisvesten van gepardonneerden. Ongeveer 20% van de grotere gemeenten heeft een COA-opvanglocatie binnen hun grenzen. Het overgrote deel (90%) van de bewoners daarvan is inmiddels gehuisvest. Naast de bewoners van het AZC verbleven in deze gemeenten al veel gepardonneerden. Er kwamen ook gepardonneerden van elders. Zij hebben dus vooral gepardonneerden gehuisvest, die al in de gemeente of regio verbleven.

Verhouding tussen vraag en aanbod nog schever

Volgens gegevens van de IND is in 2008 het aantal gepardonneerden in vrijwel alle gemeenten met meer dan 100.000 inwoners toegenomen ten opzichte van 2007. Hierdoor is de verhouding tussen vraag en aanbod voor twee derde van de gemeenten alleen maar schever geworden. Enschede en Groningen hebben in 2008 al meer gepardonneerden gehuisvest dan volgens de taakstelling. Voor beide gemeenten geldt dat de lokale binding van de gepardonneerden de doorslag geeft. De randvoorwaarde is wel dat de woningmarkt hiervoor voldoende ruimte biedt.

Snelle huisvesting in landelijke provincies

In Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Flevoland en Zeeland zijn gepardonneerden volgens de officiële realisatiecijfers snel gehuisvest. In deze provincies is al ruim 92% van de taakstelling gehaald. Dit komt vooral door een hoge uitstroom vanuit de COA-opvanglocaties. Van de asielzoekerscentra in de landelijke gebieden was in januari 2009 nog 7% bezet. Voor de andere provincies was dit nog het dubbele (14%). De systematiek van taakstellingen gebaseerd op inwonersaantallen betekent natuurlijk dat de landelijke provincies minder mensen moeten huisvesten dan de meer verstedelijkte provincies. Slecht een gering deel (21%) van de landelijke taakstelling komt voor rekening van deze zes provincies. Zij zorgen voor 27% van de inmiddels gerealiseerde taakstelling.

Stedelijke provincies lopen achter

In de meer verstedelijkte provincies is het realisatiepercentage lager. Noord-Holland en Noord-Brabant lopen achter, met respectievelijk 58% en 63%. Een belangrijke reden is dat in deze twee provincies relatief weinig gepardonnerden verblijven. Die bevinden zich dan nog vooral in de grotere centrumgemeenten. Voor kleinere gemeenten met weinig gepardonnerden is het daarom lastig om hun taakstelling te halen.

Gerealiseerde huisvesting in relatie tot taakstelling per provincie

Figuur 8: Taakstelling en realisatie in absolute aantallen per provincie

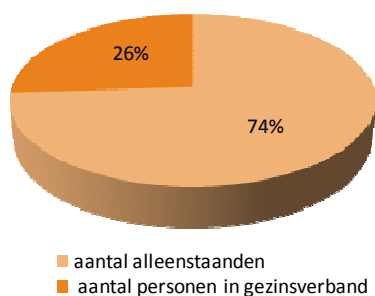
Bron: officiële realisatiecijfers van COA op 1 januari 2009, Ministerie van Justitie, Circulaire taakstelling huisvesting statushouders, 16 december 2008

2.6 Nog steeds inzet van alle betrokkenen gewenst

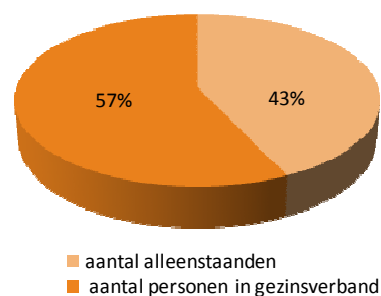
De Taskforce concludeert dat gemeenten de afgelopen periode mensen snel en succesvol hebben gehuisvest. Van de taakstelling van 27.500 gepardonnerden was op 1 januari 2009 nog een groep van 5.075 personen over. Het gros van de mensen die in een COA-opvanglocatie verbleven, heeft een woning gekregen. Onder de

mensen die nog binnen het COA verblijven, zijn relatief veel alleenstaanden. Ten opzichte van de startsituatie is hun aandeel gestegen van 29% naar 46%. In de afgelopen periode zijn meer mensen die in een huishouden leven dan alleenstaanden gehuisvest. Van de buiten-COA groep die nog een woning moet krijgen, is liefst 74% alleenstaand. Er zijn dus voor de komende periode veel huizen voor alleenstaanden nodig. Voor corporaties en gemeenten blijft dit een forse uitdaging.

Huishoudensamenstelling buiten-COA groep, nog te huisvesten

Huishoudensamenstelling binnen-COA groep, nog te huisvesten

*Figuur 9: huishoudensamenstelling resterende groep gepardonneerden
Bron: COA, januari 2009*

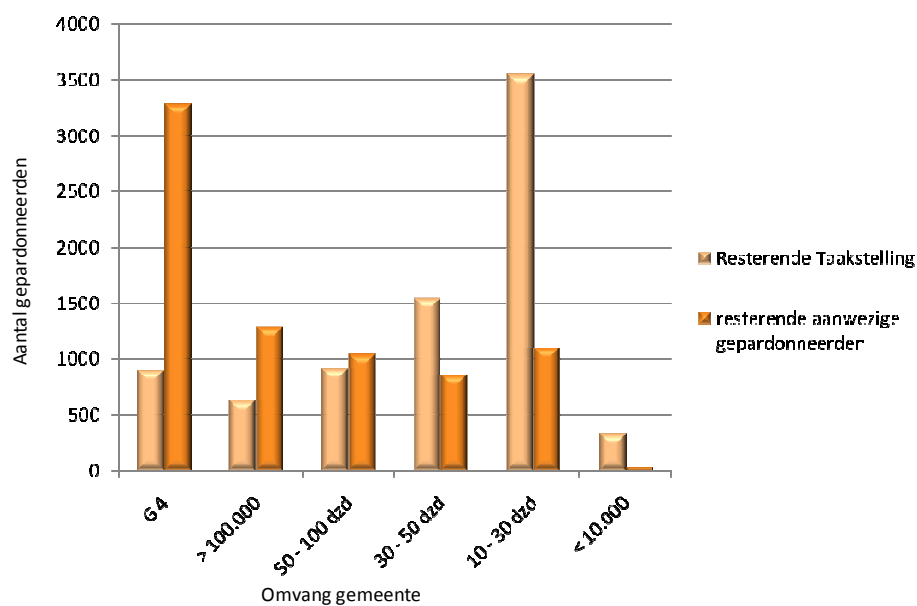
Juist nu regionaal samenwerken

De tijd van lokale oplossingen is voorbij. Gemeenten hebben de gepardonneerden die al in de eigen gemeente verbleven (bijvoorbeeld in een AZC) een woning aangeboden. In de grotere gemeenten is er vaak een wachtlijst. Gemeenten hebben de vrijheid om meer mensen te huisvesten dan de taakstelling hen oplegt. Gemeenten die een ruimere woningmarkt hebben of zeer betrokken zijn, doen dit dikwijls al.

De kleinere gemeenten hebben meestal wel huizen, maar de gepardonneerden hebben op voorhand weinig interesse om in die gemeenten te wonen. Juist deze gemeenten moeten zich profileren en gericht actie ondernemen. Tegelijkertijd kunnen de grotere gemeenten een groep gepardonneerden die daar al sinds jaren leeft, vermoedelijk niet met voorrang huisvesten. Voor sommigen is het waarschijnlijk noodzakelijk dat zij in een andere gemeente gaan wonen.

In eerste instantie is een uitwisseling binnen de regio nuttig. Wie in een grotere gemeente (nog) geen woning kan krijgen, kan worden bemiddeld naar een naburige kleinere gemeente. De verhouding tussen taakstellingen en aanwezige gepardonneerden is, zoals eerder genoemd, de afgelopen periode nog schever geworden. Samenwerken in regionaal verband is daarom een belangrijke voorwaarde voor succes. Hierdoor kunnen gepardonneerden niet alleen in de gemeente waar ze verblijven, maar ook elders worden gehuisvest.

Taakstelling versus nog aanwezige gepardonnerden

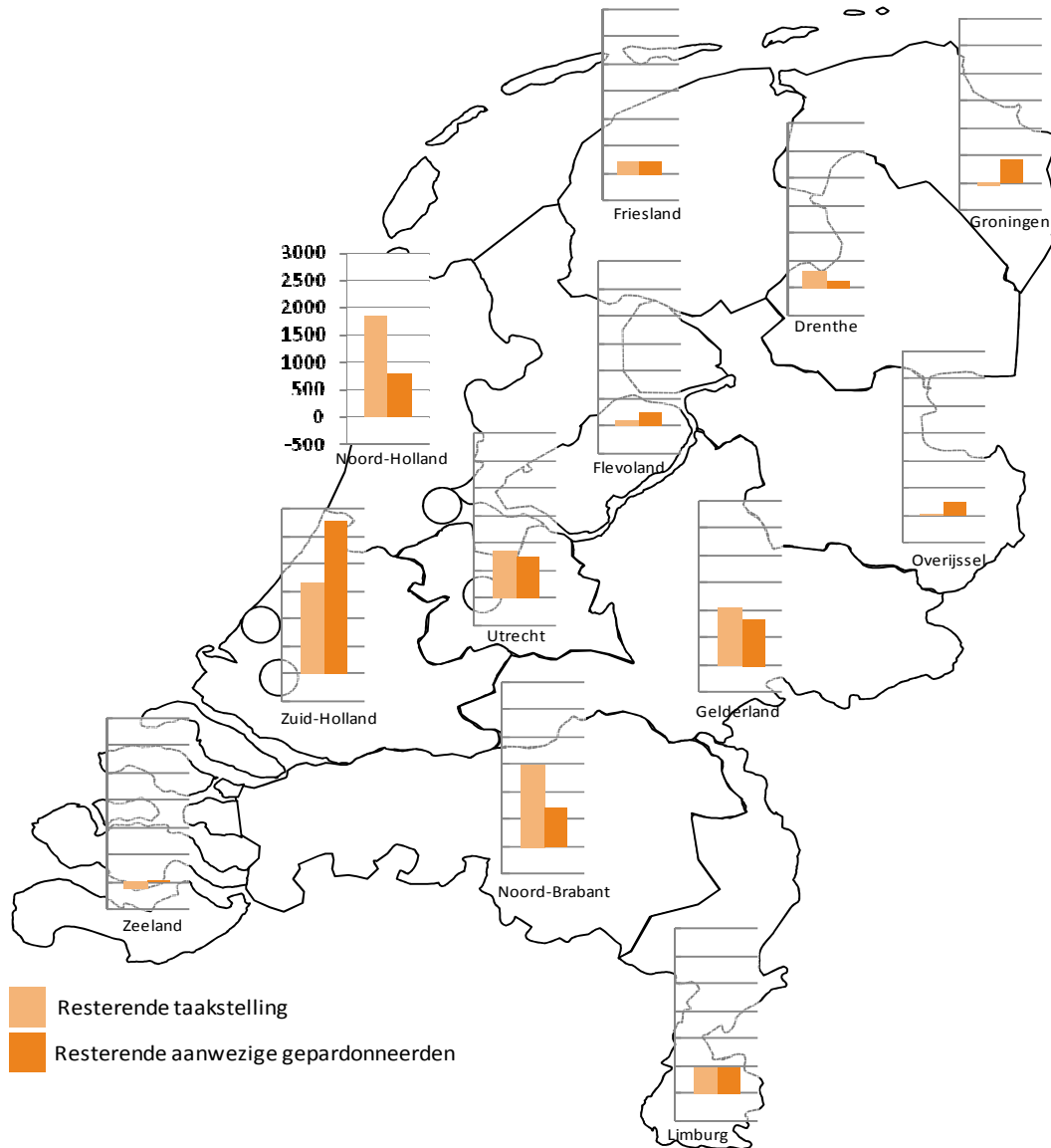

Figuur 10: Resterende taakstelling naar omvang gemeente in relatie tot resterende aanwezige gepardonneerden

Bron: officiële realisatiecijfers COA op 1 januari 2009. Ministerie van Justitie, Circulaire taakstelling huisvesting statushouders, 16 december 2008 ministerie van Justitie

Veel gemeenten hebben de gepardonneerden met een burgemeestersverklaring of die op een andere manier bekend waren, met voorrang een woning aangeboden. Gepardonneerden van elders zijn op de wachtlijst geplaatst. De gemeenten hebben deze beleidsvrijheid. Andere gemeenten hebben eerst mensen uit het lokale asielzoekerscentrum gehuisvest.

Taakstelling versus nog aanwezige gepardonneerden

Figuur 11: Resterende taakstelling per provincie in relatie tot resterende aanwezige gepardonneerden op 1 januari 2009

Bron: officiële realisatiecijfers COA op 1 januari 2009, Ministerie van Justitie, Circulaire taakstelling huisvesting statushouders, 16 december 2008

Hoofdstuk 3

Adviseren en ondersteunen

De ondersteuning en advisering van gemeenten is één van de belangrijkste activiteiten van de Taskforce in de afgelopen periode geweest. De Taskforce heeft zeven succesfactoren voor het lokale huisvestingsproces in kaart gebracht. Uitgangspunt: succesvolle huisvesting houdt niet op bij het aanbieden van een woning.

3.1 Inzet van regioadviseurs

De Taskforce zette daarvoor negen regioadviseurs in. Zij bezochten negentig gemeenten in de periode van februari tot december 2008. De adviseurs hielden op ambtelijk en bestuurlijk niveau gesprekken. Ze spraken zowel met gemeenten waarbij de uitvoering voorspoedig verloopt als met gemeenten die achterblijven. De adviseurs zaten ook aan tafel bij corporaties, provincies, stadsregio's, samenwerkingsverbanden en andere regionale overleggen.

De regioadviseurs hebben bij de werkbezoeken een goed beeld gekregen van de succesfactoren voor huisvesting. Zij kunnen deze kennis gebruiken om andere gemeenten te adviseren over hun aanpak en werkwijze. De adviseurs nemen bij hun werkbezoeken een checklist mee. Zij staan met behulp van deze lijst stil bij:

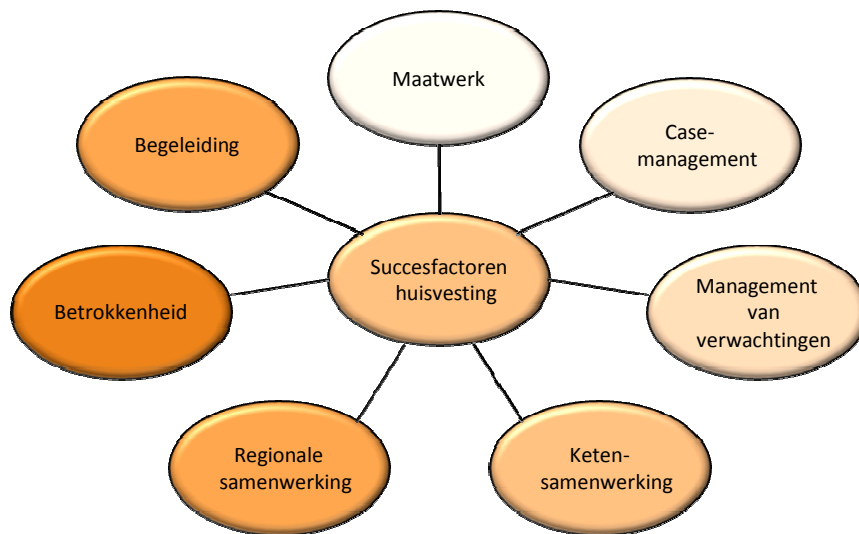
- de randvoorwaarden en de organisatie van het huisvestingsproces;
- de (regionale) samenwerking met in- en externe partners;
- de begeleiding van gepardonnerden.

De adviseurs verzamelen voordat ze op bezoek gaan, eerst informatie over:

- het aantal gepardonnerden dat in de gemeente en in omliggende gemeenten aanwezig is (IND-lijsten);
- de samenstelling van deze groep;
- het aantal al gerealiseerde huisvestingen en het aantal dat de gemeente nog moet halen;
- de lokale en regionale woningmarkt.

3.2 Zeven succesfactoren

Succesfactoren voor huisvesting

Figuur 12: Succesfactoren-model integraal huisvestingsproces

Bron: werkplan Taskforce Huisvesting Statushouders

De Taskforce heeft zeven succesfactoren voor het lokale proces in kaart gebracht. Dit gebeurde op basis van gesprekken met gemeenten, corporaties, provincies, VluchtelingenWerk, COA en andere relevante partners. De Taskforce hanteert als uitgangspunt dat succesvolle huisvesting niet ophoudt bij het aanbieden van een woning. Het gaat om een integrale aanpak waarbij de huisvesting een eerste stap is naar werk, scholing en participatie. De Taskforce noemt dit huisvesting-plus.

Deze aanpak is ontleend aan eerdere initiatieven van onder meer AEDES, COA, enkele wethouders, MO-groep, VluchtelingenWerk en andere maatschappelijke organisaties. Die hebben zich in 2007 verenigd in de 'maatschappelijke coalitie'. Het COA noemt de uitplaatsing vanuit asielzoekerscentra naar gemeenten met aandacht voor werk, onderwijs en zorg de 'warme overdracht'.

Drie kernvragen

De succesfactoren zijn gebaseerd op drie kernvragen:

1. Hoe is het proces van registratie naar integratie georganiseerd?

Zonder goed basisproces lukt het zeker niet. Dit begint al bij een goede basisregistratie. Wie zijn de klanten? Waar zitten ze? Wat willen en kunnen ze? Vervolgens gaat het om een goed werkende keten: hoe verloopt het proces vanaf het moment dat een gepardonnerde zich meldt tot het moment dat die werkt? Is dat geregeld? Is het een aansluitend proces? Bij deze vraag horen vier succesfactoren: ketensamenwerking, regionale samenwerking, casemanagement en maatwerk.

2. Hoe is de begeleiding van gepardonnerden?

Een goede begeleiding van de gepardonnerde voor, tijdens en na de huisvesting draagt bij aan het succes van het huisvestingsproces. Hierbij is het managen van verwachtingen erg belangrijk.

3. Welke visie en inzet zijn er bij de begeleiding?

Mensen maken het verschil! Een proactieve houding van een ambtenaar of bestuurder leidt tot creatieve oplossingen. Zoekt die actief naar oplossingen? Durft iemand buiten bestaande kaders te denken? Voelt de ambtenaar of bestuurder zich gesteund? Bestuurlijke steun en politiek draagvlak zijn essentiële randvoorwaarden. Geen proces zonder strategie! Gemeenten moeten een goed en helder beeld hebben van wat ze willen. Als de gemeenten vanuit een duidelijke visie de randvoorwaarden en uitgangspunten creëren, zijn ze in staat om snel en goed te zorgen voor huisvesting gericht op integratie. De bijbehorende succesfactor is betrokkenheid.

Succesfactor 1: begeleiding

De intensiteit, duur en invulling van de begeleiding variëren aanzienlijk per gemeente. De 'regeldag' is het gebruikelijkst. De gepardonnerde krijgt gedurende één dag begeleiding bij allerlei activiteiten, zoals het tekenen van het huurcontract, het inschrijven bij CWI, het aanvragen van een uitkering en verzekeringen en het openen van een bankrekening. Het contact na deze regeldag wisselt sterk. Sommige gemeenten hebben nog eenmaal contact door een huisbezoek. Andere gemeenten zorgen voor een langdurige begeleiding door vrijwilligers. Dat laatste kan maanden of zelfs een of twee jaar duren. Welzijnsorganisaties als VluchtelingenWerk zorgen vaak voor de begeleiding. Er kan ook geen of slechts beperkte begeleiding zijn. Dit komt vaak door een gebrek aan financiële middelen of onvoldoende vrijwilligers.

Succesfactoren 2 en 3: maatwerk en management van verwachtingen

Maatwerk is nodig om een goede match tussen vraag en aanbod tot stand te brengen en daarmee de kans op een succesvolle plaatsing te vergroten. Het is van essentieel belang om de verwachtingen en doelen van de gepardonnerde in kaart te brengen en waar nodig te managen. Daarbij draait het om vragen als:

- Welke wensen, behoeften en beelden heeft de gepardonnerde als het gaat om huisvesting, ook in relatie tot werk, inburgering, opleiding en zorg?
- Kent de gepardonnerde de procedures?
- Weet de gepardonnerde wat anderen verwachten?
- Heeft de gepardonnerde een realistisch beeld van mogelijkheden en kansen?

De begeleiding vanuit de COA-opvanglocatie of de gemeente is vaak vooral gericht op de praktische en logistieke organisatie van de huisvesting. Het managen van realistische verwachtingen en het voorbereiden op het woningaanbod komen soms onvoldoende aan bod. Het gevolg is dat sommige gepardonnerden woningen weigeren. Een persoonlijke, integrale intake is een essentieel instrument voor succes. Slechts een beperkt aantal gemeenten houdt een integrale intake. Hierbij is behalve voor huisvesting meteen ook aandacht voor werk, inburgering, scholing en/of zorg.

Succesfactor 4: casemanagement

Bij casemanagement werkt de gemeente vanuit mensen, niet vanuit procedures. Het proces is georganiseerd rondom de gepardonneerde. Dit kan op twee manieren:

- door het fysiek verzamelen van alle (interne en externe) ketenpartners op één plek (Plein). De gepardonneerde kan dan letterlijk langs de verschillende loketten lopen.
- door het aanwijzen van een casemanager. Die fungeert als één loket voor de gepardonneerde. De ketenpartners hebben daarachter hun eigen loket.

Succesfactor 5: ketensamenwerking

Om gepardonneerden te kunnen huisvesten, moet de gemeente samenwerken met lokale ketenpartners. Corporaties leveren de huizen, VluchtelingenWerk zorgt voor begeleiding en de sociale dienst regelt het eerste inkomen. De meeste gemeenten voeren de huisvesting binnen bestaande structuren uit en hanteren korte lijnen. Zij werken veel en goed samen met woningcorporaties en welzijnsorganisaties. De gemeenten voeren zelf de regie. De grotere gemeenten hebben een aparte projectorganisatie in het leven geroepen. Daarin zitten alle relevante in- en externe partners. Een aantal gemeenten heeft de werkzaamheden uitbesteed aan VluchtelingenWerk of een andere maatschappelijke organisatie, aan een woningcorporatie of aan de Regionale Sociale Dienst.

VluchtelingenWerk heeft een belangrijke rol bij het huisvestingsproces van gepardonneerden. Deze organisatie:

- zorgt voor de begeleiding voor, tijdens en na de huisvesting;
- heeft een grote rol bij het maken van de dossiers voor de Burgemeestersverklaringen;
- zijn of waren in veel gemeenten het eerste informatiepunt voor gepardonneerden.

Hoe de rol van VluchtelingenWerk eruit ziet, verschilt wel sterk van gemeente tot gemeente.

Succesfactor 6: regionale samenwerking

Steeds meer gemeenten werken regionaal samen bij de huisvesting van gepardonneerden. De omvang en vorm variëren. Sommige gemeenten hebben alle taken ondergebracht bij één gemeente die de huisvesting namens de andere gemeenten uitvoert. Andere gemeenten hebben een regionale samenwerkingsorganisatie opgezet. De organisatie voert gezamenlijk de taken uit of deelt kennis en ervaring. Door regionale samenwerking zijn er niet alleen meer mogelijkheden voor matching (schaalvoordeel), maar kan ook een centrale coördinator taken op zich nemen (efficiencyvoordeel).

Succesfactor 7: betrokkenheid

Korte lijnen en een proactieve houding dragen bij aan een slagvaardig huisvestingsproces. Bestuurlijke steun en politiek draagvlak zijn essentiële randvoorwaarden. Betrokken mensen zoeken creatieve oplossingen voor knelpunten en kunnen anderen enthousiasmeren en stimuleren. Kortom, zij maken het verschil. Dat begint op

bestuurlijk niveau en is ook terug te vinden in de uitvoering. Een instantie, loket of zelfs persoon kan doorslaggevend zijn.

Het is belangrijk dat gemeenten een helder beeld hebben van:

- wat ze willen met gepardonnerden;
- wat de randvoorwaarden en uitgangspunten zijn;
- hoe ze dit het beste kunnen organiseren.

Want dan kunnen de gemeenten snel en goed zorgen voor huisvesting gericht op participatie.

De betrokkenheid is te zien in het snel schakelen met collega's en ketenpartners. Maar ook in een proactief contact met het COA dan wel een AZC in de regio. Een goede relatie tussen gemeente en het lokale COA bevordert een kwalitatief goede matching tussen gepardonnerde en woning. Zij kunnen op het niveau van dossiers beslissingen nemen over welke woning aan wie wordt toegewezen.

3.3 Onafhankelijke positie Taskforce meerwaarde

De onafhankelijkheid van de Taskforce heeft volgens de verschillende partijen een belangrijke meerwaarde. Door de ondersteuning en adviezen van de Taskforce hebben gemeenten een beter inzicht gekregen in de succesfactoren en knelpunten bij de huisvesting van gepardonnerden. Ook kunnen ze hierdoor beter hun werkwijze of organisatie aanpassen. De Taskforce signaleert problemen en biedt tegelijkertijd ondersteuning. Ze brengt partijen bij elkaar en zorgt ervoor dat die in beweging komen. De Taskforce kan zo vanuit haar neutrale positie het proces versnellen.

Adviezen aan gemeenten en corporaties

De Taskforce heeft gemeenten en corporaties de volgende adviezen gegeven:

- Zorg voor een goede basisregistratie. De meeste gemeenten hadden geen basisregistratie, waardoor ze onvoldoende zicht hadden op gepardonnerden binnen hun gemeentegrenzen. Diverse gemeenten wisten niet dat er een gemeentelijke IND-lijst bestond. Hierin staat een overzicht van de gepardonnerden die in de gemeente een pasje hebben gekregen en daar mogelijk ook nog verblijven;
- Zorg voor goede en actuele cijfers van de gepardonnerden die aangemeld zijn (COA-cijfers);
- Stel criteria op voor passende huisvesting om bestaande situaties goed te kunnen beoordelen;
- Kijk over de eigen lokale grenzen heen en werk samen in de regio;
- Zorg voor efficiënte organisatie- en samenwerkingsvormen, zowel intern als extern;
- Ken de succesfactoren voor een efficiënt en effectief huisvestingsproces;
- Neem goede voorbeelden van andere gemeenten ter harte.

3.4 Stimulans voor het reguliere huisvestingsproces

Gemeenten en corporaties hebben al jarenlang ervaring met het huisvesten van statushouders. Dit proces kreeg een impuls door het volume en het projectmatige karakter van het huisvesten van gepardonneerden. Door de omvang en de politieke urgentie van de extra taak is het bestaande lokale huisvestingsproces onder een vergrootglas komen te liggen. Daardoor werden de achterstanden zichtbaar, die de gemeenten in de afgelopen jaren hebben opgelopen bij de reguliere taakstelling.

Succesfactoren werken door in het reguliere proces

Tegelijkertijd constateert de Taskforce dat in veel gemeenten de huisvesting van gepardonneerden snel en goed verloopt. Dit succes is vooral te danken aan de extra inzet van gemeenten. Zij zijn vaak erg betrokken, omdat gepardonneerden al jaren in de gemeente wonen. Door de persoonlijke betrokkenheid, het volume en het projectmatige en lokale karakter van het huisvestingsproces was er bij gemeenten veel energie, creativiteit en enthousiasme. Meer dan bij het reguliere huisvestingsproces. Dit gevoel is nog versterkt door de nadruk op een integrale aanpak, gericht op een goede start in de samenleving. De succesfactoren bij het huisvesten van gepardonneerden helpen gemeenten en corporaties om het reguliere proces te versterken.

Hoofdstuk 4

Signaleren en agenderen

De Taskforce signaleert knelpunten in uitvoering en beleid en koppelt deze terug naar de verantwoordelijke partijen. Zij werkt samen met organisaties op landelijk, regionaal én lokaal niveau. De Taskforce heeft daarbij al vroeg de aandacht gevestigd op de grote groep gepardonnerden buiten het COA.

4.1 Samenwerking op bestuurlijk en uitvoerend niveau

De Taskforce werkt op alle niveaus met de relevante organisaties samen. Hierbij zijn zowel overheidsorganisaties als maatschappelijke organisaties betrokken. De Taskforce overlegt met deze organisaties op bestuurlijk en uitvoerend niveau.

	Strategisch	Tactisch	Uitvoerend
Overheid	Ministerie van VROM, Ministerie van Justitie, COA, IND, Provincie, Gemeenten (bestuurders), VROM-Inspectie, IPO	Provincie, Stadsgewest, VROM-Inspectie, IPO, COA, IND, MO groep, Ministerie van VWS, Ministerie van VROM, Ministerie van Justitie, DT&V, gemeenten (beleid)	Provincie, stadsgewest, gemeenten (uitvoering), COA
Niet Overheid	VWN, VNG, Aedes, corporaties	VNG, Aedes, corporaties, VWN, en VW lokaal/regionaal Stimulansz, Palet, Mindspring, Pharos, GGD, GGZ, LHV, Centrum '45	Corporaties, VW-lokaal/regio, lokale organisaties die vluchtelingen begeleiden, Banenoffensief, UAF

Figuur 13: Met welke organisaties en op welke niveau de Taskforce samenwerkt

Met veel partijen overleg

De Taskforce voert op strategisch niveau met veel partijen overleg. Zij kan door haar onafhankelijke rol het besluitvormingsproces versnellen. De Taskforce spreekt op tactisch niveau met grotendeels dezelfde organisaties. Er komen ook andere partijen in beeld: organisaties die zich bezighouden met zorg en organisaties betrokken bij de matching van vraag en aanbod. De belangrijkste spelers op uitvoerend niveau zijn de gemeenten, de corporaties en lokale maatschappelijke organisaties als VluchtelingenWerk. Zij zijn verantwoordelijk voor de huisvesting en begeleiding van gepardonnerden.

4.2 Signalering van knelpunten

De Taskforce heeft de afgelopen periode bij verschillende organisaties en op diverse niveaus een aantal knelpunten gesignaleerd. Ook heeft ze thema's geagendeerd. Het gaat om de volgende knelpunten en thema's:

- Er is geen landelijke regie op de buiten-COA groep. Ook ontbreekt een helder landelijk beeld van de huisvestingsstatus en verblijfplaats van deze groep.
- De gemeenten moeten criteria ontwikkelen voor een adequate huisvesting van gepardonneerden die weliswaar zelf huisvesting vinden, maar waarbij onduidelijk is of deze huisvesting passend is.
- Aandacht voor huisvesting van gepardonneerden blijft noodzakelijk.
- Er is een mismatch tussen vraag en aanbod van woningen.
- Een integrale aanpak gericht op huisvesting-plus is zeer belangrijk.
- Het is noodzakelijk om te anticiperen op de zorgvraag bij gepardonneerden voor, tijdens en na de huisvesting.
- Het is belangrijk dat het COA een goede administratie van meldingen bijhoudt in het kader van de taakstellingen.
- Huisvesting is niet alleen een lokaal proces. Het is van groot belang ook te kijken naar samenwerking en oplossingen in de regio.
- Het is wenselijk dat provincies de regierol voor regionale huisvesting sterker invullen.

Bij zes thema's actie

De Taskforce heeft in de afgelopen periode bij zes thema's actie ondernomen:

1. matching van vraag en aanbod;
2. zorg;
3. buiten-COA groep;
4. passende huisvesting;
5. regionale samenwerking;
6. integrale aanpak gericht op huisvesting-plus.

4.3 Thema 1: matching van vraag en aanbod

Al vanaf de start van de Pardonregeling is er een scheve verhouding tussen taakstelling en het aantal gepardonneerden dat in een bepaalde gemeente aanwezig was. Meer dan de helft van de gepardonneerden woonde al jaren in vooral grotere gemeenten met een centrumfunctie. Zij hadden daar een sociaal netwerk opgebouwd. De taakstelling voor deze gemeenten ligt echter veel lager dan het aantal gepardonneerden dat feitelijk aanwezig is. Ook in gemeenten met een COA-opvanglocatie is de vraag naar woningen groter dan de taakstelling. Deze scheve verhouding tussen vraag en aanbod heeft zich de afgelopen periode nog versterkt,

omdat gepardonneerden naar grotere gemeenten trekken. Dit geldt vooral voor de grote steden (Rotterdam, Den Haag, Utrecht).

De onevenwichtige situatie geldt ook in omgekeerde richting. Vooral voor de kleinere gemeenten waar in de beginsituatie geen gepardonneerden woonden. Zij hebben wel woningen, maar geen gepardonneerden. Die hebben vaak geen interesse in deze gemeenten, omdat ze jarenlang in een andere regio woonden. De gemeenten hebben daardoor moeite om hun taakstelling te halen.

Ook kwalitatief scheve verhouding

Niet alleen kwantitatief, ook kwalitatief is er een scheve verhouding tussen vraag en aanbod. De woningen die beschikbaar zijn, blijken vaak niet geschikt. Gemeenten hebben onvoldoende woningen voor alleenstaanden en grote gezinnen. Gepardonneerden binnen het COA kunnen het COA-aanbodmodel met beschikbare woningen gebruiken om een passende woning te zoeken. De gepardonneerden buiten het COA hebben nog geen toegang tot dit systeem. Zij hebben hierdoor geen inzicht in het woningaanbod buiten de regio.

Inzicht nodig in landelijk aanbod

Om de vraag en aanbod beter op elkaar te laten aansluiten, is het nodig dat gepardonneerden inzicht hebben in het landelijke woningaanbod. Het COA heeft het eigen aanbodmodel in de zomer van 2008 aanzienlijk verbeterd. Gemeenten kunnen zichzelf veel meer profileren. Gepardonneerden kunnen zo een beter beeld krijgen van het aanbod buiten hun huidige gemeente.

De gepardonneerden die buiten het COA verblijven, kunnen dit model nog niet gebruiken. Het is voor hen daarom lastig om zich te oriënteren op huisvesting elders. Zij zijn afhankelijk van bemiddeling door hun huidige gemeente of moeten zelf op een andere manier op zoek gaan.

Aanbodmodel van COA voortaan voor alle gepardonneerden

De Taskforce heeft het initiatief genomen om het aanbodmodel open te stellen voor gepardonneerden buiten het COA. Hiervoor bestond draagvlak bij alle betrokken partijen. Het open aanbodmodel biedt de gemeenten inzicht in het landelijk woningaanbod. Het model is zo een extra hulpmiddel bij het bemiddelen van gepardonneerden naar gemeenten die woningen aanbieden. Die gemeenten kunnen zo hun woningen landelijk onder de aandacht brengen. Het open aanbodmodel is midden februari 2009 beschikbaar.

4.4 Thema 2: zorg

De gepardonneerden vinden gedeeltelijk zelfstandig hun weg. Zij hebben zelf actief gezocht naar een woning en werken al. Van de groep die nog moet worden gehuisvest, is een deel veel minder zelfstandig. Daardoor kan meer maatwerk en een goede begeleiding nodig zijn. Voor iemand die ziek is of een handicap heeft, kan een aangepaste woning vereist zijn. Of het is wenselijk dat de gepardonneerde woont in de buurt van de medisch behandelaar.

Werkafspraken voor groep binnen COA

Bij deze problematiek moet een onderscheid worden gemaakt tussen de groepen binnen en buiten het COA. Voor de groep binnen het COA is aangehaakt bij het afstemmingsoverleg (op initiatief van het COA) tussen de verschillende partijen: COA, MOA, VWN, GGD, GGZ, VNG, LHV, VGZ en PHAROS. Dit overleg is vooral bedoeld om de continuïteit van de zorg te waarborgen bij de overgang van opvanglocatie naar gemeente. Onder meer door een goede overdracht van het medisch dossier. Het afstemmingsoverleg heeft tot werkafspraken geleid over hoe een geschikte woning kan worden aangeboden aan mensen met een ziekte of handicap.

Het COA inventariseert momenteel aan de hand van de dossiers de fysieke en psychische zorgvraag van de groep die nog in opvang verblijft. In sommige gevallen moeten mensen langer binnen het COA blijven.

Bijvoorbeeld omdat ze een indicatie voor begeleid wonen hebben of omdat er eerst een waarborg voor de continuïteit van zorg moet zijn, voordat ze kunnen overgaan van centrum naar gemeente. De resultaten van de inventarisatie van het COA zijn eind februari 2009 bekend.

Aandacht nodig voor buiten-COA groep

Over de buiten-COA groep zijn geen landelijke gegevens bekend. De Taskforce heeft bij gemeenten en corporaties aandacht gevraagd voor de zorgbehoefte van deze groep gepardonnerden. De Taskforce is betrokken bij een onderzoek naar de zorgvraag van gepardonnerden in de provincie Noord-Brabant⁷. Zij heeft ook een rondetafelgesprek georganiseerd met experts van GGD/MOA, Centrum '45, de gemeenten Best en Rotterdam, GGZ, VluchtelingenWerk en de VNG. De Taskforce heeft tevens gewezen op het belang van een integrale intake. Daarmee is een goede aansluiting op het huidige gemeentelijke zorgaanbod mogelijk.

4.5 Thema 3: buiten-COA groep

Op het moment dat de regeling inging, verbleef het grootste deel van de mensen die hiervoor in aanmerking kwamen buiten een COA-opvanglocatie. Gemeenten hadden via de Burgemeestersverklaring zicht op een deel van deze groep. Maar van ongeveer 9.000 mensen, was, bij het begin van de Pardonregeling de huisvesting en verblijfplaats onbekend. Ook was er voor de groep buiten het COA geen landelijke regie voor huisvesting.

Al vanaf begin veel aandacht voor deze groep

De Taskforce heeft al in een vroeg stadium veel aandacht besteed aan de buiten-COA groep. Zij heeft het initiatief genomen voor een onderzoek naar omvang, samenstelling, verblijfplaats en huisvestingsstatus van deze groep. De Taskforce is in 2008 gestart met bestuurlijk overleg specifiek voor dit thema. Hierbij zijn alle betrokken landelijke spelers van de partij. Ook de wethouders van Enschede, Tilburg, Utrecht, Rotterdam, Alkmaar, Skarsterland en Kerkrade doen mee.

De Taskforce heeft het bestuurlijk overleg ingesteld om inzicht te krijgen in de groep die uit het zicht zou kunnen verdwijnen. Bijvoorbeeld omdat mensen van de ene naar de andere gemeente gaan. Of omdat zij zich

⁷ Onderzoek naar ondersteuningsbehoefte gepardonnerden in Noord-Brabant. Opdrachtgever Provincie Noord-Brabant, uitgevoerd door Palet; www.palet.nl, Gereed: april 2009.

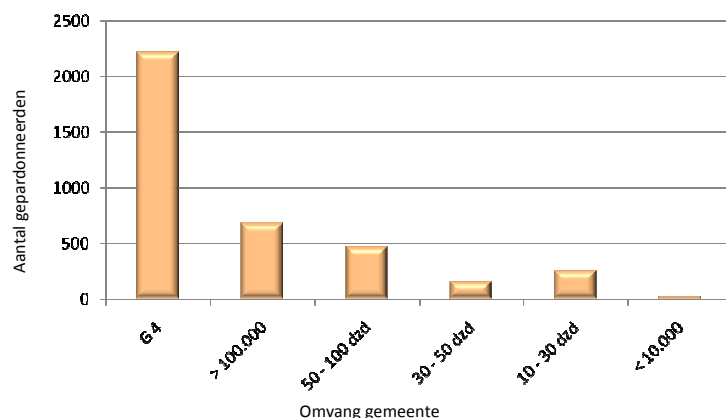
niet melden bij een gemeente. De verwachting was ook dat een deel van deze groep al een passende woning had, zonder dat de gemeente hiervan op de hoogte was. Om een beter inzicht in de voortgang van de landelijke huisvesting van de gehele groep gepardonneerden te krijgen, was nader onderzoek gewenst. Het COA heeft dit onderzoek eind 2008 verricht.

Groep bij gemeenten goed in beeld

Het COA heeft de huidige verblijfplaats en huisvestingsstatus van de gepardonneerden uit de buiten-COA groep onderzocht. Deze aspecten zijn met alle gemeenten besproken. De resultaten zijn⁸:

- Gemeenten hebben de buiten-COA groep goed in het zicht! Slechts 5% van deze groep is niet bekend. Mogelijk hebben de 474 gepardonneerden om wie het hier gaat, zich gemeld in een andere gemeente. De Taskforce initieert een vervolgonderzoek voor deze groep.
- Er is voor maximaal 3.800 mensen nog huisvesting nodig. Van 1.484 mensen is dit zeker, en aan 61% van deze groep gaan gemeenten ook zeker woonruimte aanbieden. Van nog eens 1.577 mensen is het onbekend of de huidige woning passend is. De overige gepardonneerden zijn niet in zicht bij gemeenten of verblijven in gemeenten die niet hebben deelgenomen aan het onderzoek.
- Daarmee is volgens de gemeenten het totale aantal gepardonneerden dat een woning heeft gekregen, hoger dan het officiële realisatiecijfer van het COA. De gemeenten geven aan dat de resterende 3.000 gepardonneerden al een passende huisvesting hebben, maar dat het COA dit administratief nog niet heeft verwerkt.
- De gepardonneerden uit de buiten-COA groep die nog wachten op huisvesting, bevinden zich vooral in de grotere gemeenten. Driekwart van hen verblijft in de 100.000+-gemeenten, waarvan 58% in de G4. geen woning hebben gekregen, bevinden zich in met name de grotere centrumgemeenten. De gemeenten geven aan deze groep deels zelf nog te kunnen huisvesten.
- Het openstellen van het COA-aanbodmodel helpt om de mensen van wie nu bekend is dat ze een woning nodig hebben, vóór eind 2009 gericht te huisvesten. Hierbij is een betere matching van vraag en aanbod mogelijk.

Waar bevindt de resterende buiten-COA groep zich?

Figuur 14: Verblijfplaats resterende gepardonneerden buiten COA

Bron: COA "Iedereen zichtbaar", onderzoek COA, 27 januari 2009

⁸ 'Iedereen zichtbaar', onderzoek naar de buiten-COA groep, COA, 27 januari 2009, bijlage 1

4.6 Thema 4: passende huisvesting

Gemeenten bepalen zelf wat passende huisvesting is. Veel gepardonneerden woonden al ergens, toen de regeling in werking trad. Verreweg de meesten verbleven bij familie of vrienden. Ook (onder)huur of illegale bewoning komt voor. De Taskforce pleit ervoor dat gemeenten criteria voor 'passende huisvesting' ontwikkelen. Zij wil ook dat gemeenten de bestaande woonsituatie aan deze criteria toetsen. De criteria gelden dus voor de huidige woonsituatie, niet voor woonruimte die wordt aangeboden. De gemeenten geven hiermee aan of een woning passend is en wanneer iemand in aanmerking komt voor bemiddeling naar een zelfstandige woonruimte. Amsterdam en Den Haag zijn goede voorbeelden van gemeenten die dit al snel hebben opgepakt. Volgens de gemeenten is een groot deel van de huidige woonsituaties passend.⁹

4.7 Thema 5: regionale samenwerking

Bestaat op lokaal niveau vaak een scheve verhouding tussen vraag en aanbod, op regionaal niveau is het beeld meestal minder duidelijk. Gemeenten kunnen daarom baat hebben bij samenwerking. Sommige gemeenten hebben veel woningen voor alleenstaanden, terwijl andere gemeenten juist woningen voor gezinnen beschikbaar hebben. Via regionaal overleg kunnen gemeenten gepardonneerden op een goede manier doorverwijzen naar buurgemeenten die nog niet aan hun taakstelling hebben voldaan. Hiervoor is in ieder geval inzicht in elkaars vraag en aanbod nodig. De Taskforce constateert dat veel gemeenten een lokale aanpak hanteren. Alleen bij knelpunten kijken ze buiten de gemeentegrenzen. Soms is binnen een regio uitruil mogelijk tussen gemeenten die veel hebben gedaan aan de huisvesting van reguliere statushouders en gemeenten die juist voor veel gepardonneerden een woning hebben geregeld. Hiervoor gelden twee voorwaarden: de toezichthouder (provincie of regiobestuur/WGR) stemt ermee in en op regionaal niveau wordt aan beide taakstellingen voldaan. De Taskforce gaat de komende tijd gericht bijeenkomsten ondersteunen en faciliteren in regio's waar nog gepardonneerden moeten worden gehuisvest.

4.8 Thema 6: integrale aanpak gericht op huisvesting-plus

Huisvesting is een belangrijke eerste stap op weg naar participatie. Het is de basis van waaruit iemand start met inburgering, werk vindt of onderwijs volgt. Om de stappen na de huisvesting soepel te laten verlopen, moet de keten van werk, inkomen, zorg en scholing als het ware 'klaarstaan'. Dit is de huisvesting-plus aanpak. Voordat de Taskforce werd ingesteld, bestond voor deze aanpak al een breed draagvlak. Onder meer bij het COA, VluchtelingenWerk, wethouders van diverse gemeenten en AEDES.

Gemeenten waar de ketensamenwerking goed is en die al bij de allereerste kennismaking met de gepardonneerde nadenken over werk, scholing of andere vormen van participatie, presteren het best. Zij zorgen voor een veel snellere doorstroom van wonen naar werk dan gemeenten waar huisvesting en de vervolgstappen organisatorisch en procesmatig gescheiden zijn.

⁹ *Idem*

Hoofdstuk 5

Kennis delen

De Taskforce legt verbindingen tussen organisaties en bestuurslagen door kennis over de uitvoeringspraktijk te verzamelen en die te delen. Ze organiseert diverse bijeenkomsten voor de ketenpartners. Ook de website – met de populaire Stand van het Land – en het Minimagazine stimuleren de verspreiding van kennis en goede voorbeelden.

5.1 Verschillende manieren van kennisdeling

De Taskforce deelt kennis en informatie met gemeenten, corporaties en andere ketenpartners door:

- afleggen van werkbezoeken en bijwonen van regionale en provinciale bijeenkomsten (zie hoofdstuk 3);
- organiseren van regionale en thematische bijeenkomsten;
- onderhouden van de website *www.thuisgeven.nl*;
- uitgeven van het regelmatig verschijnende Minimagazine.

5.2 Regio- en themabijeenkomsten belangrijk platforms

De Taskforce heeft in 2008 drie regionale bijeenkomsten en een landelijke thema bijeenkomst georganiseerd.

Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om:

- kennis uit te wisselen;
- achter knelpunten te komen;
- regionale netwerken te faciliteren.

Combinatie met inburgering thema van landelijke bijeenkomst

De landelijke bijeenkomst vond plaats in het voorjaar van 2008 en ging over het thema 'de Pardonregeling en inburgering'. De Taskforce wilde dat gemeenten zich ervan bewust zouden worden dat ze huisvesting en inburgering op elkaar moeten laten aansluiten in een integrale aanpak. Deze aanpak is gericht op een snelle participatie.

Veel aandacht voor goede voorbeelden bij regiobijeenkomsten

In het najaar van 2008 zijn drie regiobijeenkomsten gehouden. Deze bijeenkomsten hadden een duidelijke regionale kleur. Er kwamen goede voorbeelden uit de regio aan bod. Ook zijn er workshops voor de ketenpartners. De bijeenkomsten zijn bedoeld om alle betrokken organisaties over de voortgang van de uitvoering van de Pardonregeling te informeren en om ervaringen delen. De Taskforce bracht partijen ook direct met elkaar in contact. Alle ketenpartners namen deel aan de regiobijeenkomsten.

Bijeenkomsten goed beoordeeld

De vier bijeenkomsten trokken in totaal 359 belangstellenden. Zij bleken tevreden over de bijeenkomsten. 90% van de deelnemers vinden dat zij voldoende zijn geïnformeerd over de landelijke ontwikkelingen. Ruim 80% heeft nieuwe informatie en ideeën opgedaan voor het eigen beleid en de uitvoering.¹⁰ De deelnemers vinden de regiobijeenkomsten een erg goede gelegenheid om met alle regionale ketenpartners te netwerken. Ze hebben ook in 2009 behoefte aan deze bijeenkomsten.

5.3 Transparantie over realisatiecijfers

De website www.thuisgeven.nl speelt een belangrijke rol bij het stimuleren van lokale spelers en het delen van kennis. De site wordt druk bezocht. Een belangrijke reden is de Stand van het Land. Dit is een overzicht van de realisatiecijfers van alle gemeenten. Betrokkenen hebben zo een goed inzicht in de voortgang van de uitvoering van de Pardonregeling. De verantwoording van de cijfers is transparant. Natuurlijk presenteert de Stand van het Land een administratieve werkelijkheid. Deze doet niet altijd recht aan de specifieke situatie in een gemeente of provincie. De transparantie over de cijfers heeft er wel toe geleid dat het onderwerp een hoge prioriteit heeft. Diverse gemeenten hebben goede cijfers aangegrepen om het succes lokaal te 'vieren'. Bijvoorbeeld wanneer de gemeente over de helft is of de hele taakstelling bereikt heeft.

Regelmatig discussie over aanmeldingen

Het is uiteraard noodzakelijk dat de cijfers juist en niet voor een andere uitleg vatbaar zijn. De Stand van het Land is gebaseerd op de cijfers die het COA maandelijks publiceert. Gemeenten en het COA (die de aanmeldingen voor taakstellingen administratief afhandelt) discussiëren regelmatig over aanmeldingen, die niet zijn verwerkt zijn in de maandelijkse realisatiecijfers. Ook de communicatie tussen beide partijen bij aanmelding verloopt niet altijd soepel. De Taskforce heeft dit aangekaart bij het COA. De Taskforce stelt voor dat het COA de gemeente bij een aanmelding een ontvangstbevestiging stuurt.

Site ook functie van kennisbank

De site www.thuisgeven.nl geeft niet alleen een overzicht van de realisatiecijfers. De website heeft ook de functie van nieuwssite en kennisbank. De website is een forum voor *good practices* en succesvolle initiatieven. Ten slotte heeft de Taskforce op haar website de relevante publicaties verzameld. Denk bijvoorbeeld aan openbare brieven, uitgaven, rapporten, werkplannen en plannen van aanpak. Ook vindt de bezoeker relevante wet- en regelgeving en Kamervragen en de antwoorden daarop.

Figuur 15: Website www.thuisgeven.nl

¹⁰ Telefonische enquête onder deelnemers aan de regiobijeenkomst, november 2008

5.4 Successen in de schijnwerper in Minimagazine

De Taskforce is in 2008 gestart met het uitbrengen van een tweetal Minimagazines. Deze publicatie wordt in een oplage van ongeveer 2.500 exemplaren verspreid. Het Minimagazine gaat onder meer naar gemeenten, woningcorporaties, VluchtelingenWerk, asielzoekerscentra, de ministeries van Justitie en VROM, de VNG, welzijnsinstellingen, stadsregio's en provincies. Het blad is in 2008 tweemaal verschenen: in juni en oktober. Hiermee krijgen lokale successen een gezicht. Het Minimagazine is een forum voor innovatieve of onconventionele aanpakken. Het magazine zet ook ketens die al jaren goed werken op basis van duidelijke afspraken en met enthousiaste mensen, in het zonnetje.

Gehanteerde afkortingen en begrippen

Aedes:	Vereniging van woningcorporaties
AZC:	Asielzoekerscentrum
Buiten COA groep:	Dit zijn gepardonneerden die niet in de centrale opvang verblijven. Maar bij vrienden, bekenden, partner verbleven of een kamer van een particulier huurden.
Burgemeestersverklaring:	Dit zijn gepardonneerden die in een gemeente verbleven bij familie, vrienden, een kamer huren, en die niet bij de IND bekend waren. Via een "burgemeestersverklaring" konden deze mensen zich bij de gemeente waar ze verbleven aanmelden voor de pardonregeling.
Centrumfunctie:	Een stedelijke functie die niet enkel inwoners aantrekt van het gebied waar de functie gelegen is, maar ook bezoekers van daarbuiten.
COA:	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CWI:	Centrum Werk en Inkomen
DT&V:	Dienst Terugkeer en Vertrek
G4:	4 grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht)
Gepardonneerden:	de vluchtelingen die onder de regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet vallen, worden 'gepardoneerden' genoemd.
GGD:	Gemeentelijke Gezondheidsdienst of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ:	Geestelijke Gezondheidszorg
Huisvesting-plus:	Na de huisvesting komt het proces van werk, inkomen, zorg en scholing. Dit totale proces wordt huisvesting-plus genoemd.
IND:	Immigratie en Naturalisatie Dienst
IPO:	Inter Provinciaal Overleg
KCO:	Kleinschalige Centrale Opvang
LHV:	Landelijke Huisartsen Vereniging
MO groep:	Maatschappelijke Ondernemers Groep
MOA:	Medische Opvang Asielzoekers
Omklapwoning:	Woningen die door het COA gehuurd zijn en waar gepardonneerden woonden. Indien de gepardonneerden passend gehuisvest waren in deze woning, kon het huurcontract op naam van de gepardonneerden komen te staan en werden de woningen 'omgeklapt'.
Pardonregeling:	regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet.
Pharos:	Landelijk kennis- en adviescentrum op het gebied van de gezondheid van vluchtelingen en nieuwkomers.
Reguliere vergunninghouders	Het gaat hier om personen die op grond van de Vreemdelingenwet 2000 een verblijfsvergunning ontvangen en volgens de reguliere (deel)taakstelling in de gemeenten moeten worden gehuisvest.
Taakstelling:	Elk half jaar stuurt de staatssecretaris de circulaire ' Taakstelling huisvesting statushouders ' naar alle gemeenten. Daarin staat hoeveel statushouders zij in de komende zes maanden moeten huisvesten. Voor de gepardoneerden is de rest-taakstelling tot en met 31 december 2009 opgenomen.
TF:	Taskforce Huisvesting Statushouders
UAF:	Stichting voor Vluchteling Studenten
VNG:	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM:	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VROM-I:	VROM - Inspectie
VW:	Vluchtelingenwerk
VWN:	Vluchtelingenwerk Nederland
VWS:	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WGR:	Wet Gemeenschappelijke Regeling